

Vaesus ja sotsiaalne tõrjutus valitud Euroopa riikides

Muutes elusid, avardades silmapiiri.

Erasmus+

See project sai oma rahastuse Euroopa Komisjonilt. See väljaanne peegeldab ainult autori vaateid, ning komisjon ega Rahvusagentuur ei vastuta siin avaldatud informatsiooni kasutuse eest.

Autor: Elżbieta Szczygieł

Teaduslik retsensent: prof. zw. dr hab. inż. Leszek Woźniak, Politechnika Rzeszowska

Toimetamine: Monika Hadam

Kaane disain: ptrabattoni (pixabay.com) Licencja CC0 Public Domain

Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International

Kirjastus Stowarzyszenie „Centrum Wspierania Edukacji i Przedsiębiorczości”
ul. K. Hoffmanowej 19
35-016 Rzeszów
www.cwep.eu
office@cwep.eu

Rzeszów 2015

Vaesus ja sotsiaalne tõrjutus on laialt kommenteeritud sotsiaalküsimus, antud probleemid esinevad nii arengumaades, kui ka nendeks peetud riikides, mida loetakse juba hästi arenenuks. Tuleks vastu võtta tegevusi vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemiseks mis ilmuvad erinevatel puhkudel. Üks neist on Project nimega **“TAP – Together Against Poverty”**, milles rakendatakse kuue Euroopa riigi koostööd: Eesti, Hispaania, Hollandi, Poola, Rumeenia ja Itaalia organisatsioonide poolt. Projekti koordineerib Centre for Education ja Enterprise Support Rzeszów'ilt, mis on sotsiaalküsimustega tegelenud juba mitu aastat ja osalenud paljudes projektides, näiteks kodutuse ennetamine laste seas. TAP Projekti eesmärk on valmis kirjutada kaks dokumenti, mis sisaldavad kirjeldust vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse projekti nendes riikides ja olemasolevate mudelite sotsiaalkindlustuse kirjeldust.

Uuringud vaesuse ja sotsiaalse tõrjutusest

Peamised uuringu probleemid olid: ebapiisav põhjalik ja ajakohane majanduslik ja sotsiaalsete aspektide põhjuste ning vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse tunnuste kõige haavatavamate rühmade teavitamine; väljapääsu mehhanismid ja takistuste ületamine. Uuringu peamine eesmärk: saada põhjalik ja ajakohane teadmine majanduslikke ja sotsiaalsete aspektide põhjustest ning tunnused vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse kõige haavatavamate rühmade seas; väljapääsu ja takistusi ületavad mehhanismid. Vahend, mida kasutatakse uuringus, oli põhjalik intervjuu küsimustik elementidega küsitluses.

Ettekanne uuringute tulemused inimeste seas on vaesuse ja sotsiaalase tõrjutuse vastu ning need ähvardatuna nende probleemidega

Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse uuring viidi läbi vahemikus 1. November 2014 ja 31. märts 2015 kõigis kuues projektis osalevates riikides. Uuringu jaoks oli kasutatud väga põhjalik vaatlus koos küsimustiku osaga. Vaatluste koguarv oli 90 koos 15 igas riigis. Selleks, et osaleda uuringus, vähemalt üks osjaolu järgmistest pidi vastaja jaoks olema tõeline: isik oli töötu, oli madala kvalifikatsiooni või haridusega, kasvatas last üksinda, oli suurpere perekonna pea, oli madala sissetulekuga leibkonna liige, mis oli sotsiaalse abi õigusega. Analüüsid meetrilisi andmeid 90 vastajate hulgas, suurim protsent olid inimesed, kes elavad linnas, kus elanikkonna hulk oli 100 000 ja 500 000 vahel (Tabel 1).

Tabel 1. Vastajate struktuur vastavalt elukohale

Elukoht	Number	Protsent
linn*	7	7,8
Kuni 20 000	1	1,1
20 000-50 000	3	3,3
50 000-100 000	9	10
100 000-500 000	40	44,4
Üle 500 000	19	21,1
küla	11	12,2

(*) mõnedes küsimustikkudes vastajad märkisid ainult linna ilma suuruse informatsiooni andmist

Allikas: ise väljatöötamine põhinedes uurimustulemustele

Enamus vastanutest olid naised, nende number oli 61 (peaaegu 68% kõikidest vastanutest). Ainult 29 meest võttis uuringust osa. Üks kvalifikatsiooni otsustavaid tegureid sihtgrupi jaoks oli töötu inimese staatus. Vastajate hulgas, 61 inimest jäid töötuks, samas 29 omas töökohta. Vastajate seas, iga neljas inimene ei lõpetanud algharidust (Tabel 2). Vastanutest kokku maksimaalse keskharidusega moodustasid üle 54% kõigist vastanutest.

Tabel 2. Struktuura respondentów ze względu na wykształcenie

Haridustase	Number	Protsent
kõrg	24	26,7
keskharidusjärgne	10	11,1
keskharidus *:	11	12,2
kutseline	8	8,9
üldine	4	4,4
kutseline	8	8,9
gümnaasium / põhikool	15	16,7
algkool	10	11,1
lõpetamata algkool / haridus puudub	24	26,7

(*) mõnedes küsimustikkudes vastajad märkisid ainult teatud haridustaset ilma hariduse tüübi informatsiooni andmist

Allikas: ise väljatöötlemine põhinedes uurimustulemustele

Teine otsustamise tegur suurema riski kohta vaesuse ja sotsiaalses tõrjutuse vastu ning samal ajal kuulusid sihtgrippidesse mis oli majanduslikus struktuur. Inimesed, kes kasvatavad lapsi üksi või neid kellel on palju lapsi (kolm või rohkem) oli peaaegu 1/3 uuringu osalevatest (Tabel 3).

Tabel 3. Vastajate struktuur vastavalt majapidamise liikmetele

Majapidamise liikmed	Number	Protsent
üks inimene	36	40
paar / lasteta	10	11,1
paar / lastega:		
1 laps	12	13,3
2 last	5	5,6
3 või enam last	10	11,1
üksikvanem	17	18,9

Allikas: ise väljatöötlemine põhineb uuringutulemustele

Viimane otsustamis tegur kuulus sihtgruppi madala sissetulekuga. Antud tulu tasemega otsustati sotsiaalse abi vastuvõtmist. Eurodega riikides, kõige arvukam vastajate grupp jaotas oma majapidamises 500 ja 1000 EUR vahel kuus. Poola ja Rumeenia sissetuleku puhul ei ole võimalik juhtida valitsev summa väikse tähelepaneku tõttu. Kuna süsteemi vastused sellele küsimusele lubatud konkreetsete väärtuste tunnistamine konkreetseid väärtusi kuu sissetuleku kogu majapidamise või ühe kolmest sõnalistest hinnangutest. Seda ei ole võimalik esitada täielikku dispersiooni tulu väärtuse struktuuris. Enamik teenitud tulu majapidamise poolt ei võimalda oma liikmete põhivajadusi rahuldamist.

Majanduslik olukord vastajate arvates – küsitluse andmed

Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste finantsolukord Eestis on mõnede peamiste tegurite kombinatsioon, mille hulgas kõige olulisemad olid poliitilised ja struktuursed muutused ning praegune majanduskriis sealhulgas hullem majanduslik suhe Venemaa Föderatsiooniga.

Mul pole tööd olnud viimased 10 aastat ja mind pole olemas üheski paberis. Kaotasin töö, kui paljud vene keelsed ajalehed olid Eestis suletud [...]. Ma kirjutan artikleid ja vahest teenin nendest natukene raha. Mul ei ole mingit rahalist abi Eesti institutsioonidest [...]. Ainult minu naisel on aeg-ajalt töö kokana ja see aitab meil ellu jääda. Samuti, minu isal on pension ja ta aitab meid. Meil on oma suvila ja oma kartulid ning õunad. [Meesterahvas, 59 aastane]

Hispaania tööturu murre mõjutas väga laialt sotsiaalset sfääri. Noored, inimesed ilma kvalifikatsioonita ja ka immigrandid kogunud tööpakkumiste puuduse tulemuseks. See tekitas vajadust kas või ühe töö ettevõtmist, et oleks võimalik ellu jääda.

Töötasin kunagi kodumaal raamatupidajana. Mul on peaaegu 20 aastat töökogemust. Aga siin Hispaanias ma ei suutnud leida sellist tööd, ja ma siis alustasin töötama kodudes... [Naisterahvas, 44 aastane]

Olen olnud ettekandja restoranis. Me elame minu isa majas. Olukord on väga halb. Hispaanias on töö vähesus madala sissetulekuga ja väga halvad tingimused. Minu isa pensioniga, suudame kõik elada. [Naisterahvas, 46 aastane]

Majanduslik olukord vastanute riigis, mida tuvastatakse nagu “ohutu”, on nende arvates raske. Tööpuudus, vajadus toetada täiskasvanuid lapsi, kes samuti ei suuda tööd leida, on üldine probleem paljudes riikides.

Seal on palju peidetud vaesust, nii et sa ei näe seda, kuid mina näen, minu ümber. Töökohti pole, vaadake mis toimub minu pojaga. 29 elab jälle kodus ja on ilma tööta [...]. Ma sain

töötluskindlustushüvitist ja peagi sotsiaalabi. Tööd pole... Sellest pean elama, koos pangalt antud meile toiduga [...]. On lihtsalt liiga vähe raha. [Meesterahvas, 53 aastane]

Ma olen heaolus. Palka pole... Vahel on mõned kasumid või olemas eluasemetoetus, et üüri maksta [...]. Vahel ei saa ma osta suuri asju ja asju, mida tõesti vajan. Aga ma saan minna kirikusse, sotsiaalteenuseks. Näiteks selleks, et saada pesumasin... seal on selleks kord [...]. Mul pole võlga. Ja pole kokkuhoide. [Naisterahvas, 30 aastane]

Vaesus ja sotsiaalne tõrjutus Hollandis on mõnevõrra erinevate põhjustega ja omadustega, mis tulenevad tavaliselt kõrge elatustasemest selles riigis ja erinevate majandusliku tingimuste pärast. Vaesusega, kui probleemiga üsna hästi tegeleb tugisüsteemid, mis ei piirdu materiaalse abiga, vaid sisaldab ka konkreetsete probleemide nõudeid, millega isik kokku puutub, mis on samuti abikõlblikud.

Poola vaesusele on iseloomulik pidev laenu võtmine. See on katse hallata raskeid majanduslike olukorrde, kuid see näitab ka kohalike kodakondade solidaarsust, kus vastajad elavad. Kahjuks selline olukord põhjustab võla ahelreaktsiooni, mida kasutatakse mitmesugustes institutsioonides raha laenamiseks. Need institutsioonid annavad krediiti väga suure intressi protsendiga ilma krediiditasu küsimist. Teine omadus on raskused vastajate vajadustele, mis on seotud toiduga.

Olukord on keeruline. Selleks, et rahuldada praegused vajadused pean koguma jäätmeid, õlle pudeleid ja selle eest ma saan vähe raha, mis kulub mul arvetele: üür, elekter, gaas. Selline olukord on väga alandav [...]. Mitte kõik inimesed on sellega leplikud, et kui ma otsin prügi ja nad soovivad oma lastele mind narrida, mis on väga alandav. [Naisterahvas, 55 aastane]

On palju juhtumeid, kui mul ei ole raha leivaks ja ma pean laenama, sest lastel pole midagi süüa. Siis ma pean mõtlema, kuidas raha tagasi maksta. Mul alati puudub raha, ma ei saa rahuldada põhuvajadusi nagu toit, hügieeni tooted [...]. Mul ei olnud rahalise toetuse tunnet, mul on 7000 zloti suurune võlg [...]. vahel ma leian mingit tööd, nagu vanurite hooldamine: ma teen oste, puhastan, hoolitsen isiku eest, kuid seda juhtub väga harva. Ma saan 10 zloti tunnis, kuid see on minu jaoks palju, sest siis on mul raha õhtusöögiks rohkem kui üheks päevaks. Ma oleks hea meelega hoolitsenud kellegi eest püsivalt, kuid päevasel ajal. Kui ma ärkan kell 4 hommikul ma arvan, et mõtlen, mis täna juhtub? Mida ma söögiks valmistan, kust ma raha võtan toidu jaoks? See ei ole lihtne olukord. [Naisterahvas, 38 aastane]

Rumeenia vastajad sageli märkisid, et halb majanduslik olukord on seotud töötusega, sealhulgas puudub legaalne võimalus raha teenimiseks. Töötus kuid ka töötamine ilma paberiteta ei anna alust elada inimväärset elu, eriti kui selline töö ei anna materiaalselt julgeolekut ja õigust tasuta arstiabile või pensionile.

Ma samuti töötan ebaseaduslikult. Nüüd ma saan ka seadusliku tööga hakkama, kuid mul võib vaja minna haiglaravi ühel päeval, ühel päeval tahaks pensionile minna, ma loodan saada seadusliku tööd enne seda. Nad lubasid seda mulle järgmisel aastal [2015 – przyp. autorki], jah, see on mida nad lubasid [...]. Ma olen töötu, ma mõtlen, et ma ei ole palgatud kuskil õigete dokumentidega. Töötan umbes 2-3 tundi päevas ebaseadusliku tasu saamiseks [...]. Mida teha, kui vajate raha? [Meesterahvas, 41 aastane]

Ma ei ole rahul, minu palk on väike ja ei ole piisav. Oli parem kui mu vanemad olid veel elus, nad tõid meile toitu maalt kogu aeg. Nüüd ma pean ostma kõike ja raha lendab laiali. [naisterahvas, 56 aastane]

Peamine tegur, mis põhjustab vaesust Itaalias on tüüpiline töö puudus või väga madalad palgad. Vastajad rõhutasid, et nad ei saa piisavalt sotsiaalset abi, et rahuldada praeguseid vajadusi. See on seotud võlgadega ja vajalikke vajaduste vähendamisega. Paljud vastajad on kasutanud avaliku ja valitsusväliseid tugikeskusi.

Mul on sotsiaaltoetus 180 eurot kuus, ma ei leia tööd. Mul on väike võlg ja ma vähendan vajadusi. [Meesterahvas, 62 aastane]

Oleme kuristikus. Seal on alati keegi, kes võiks töötada vähem ja tööhind läheb alla. Ma olen naine ja olen vana, need on kaks olulist tõket [...]. [Naisterahvas, 53 aastane]

Majanduslik olukord vastajate arvates – andmed küsimustikust

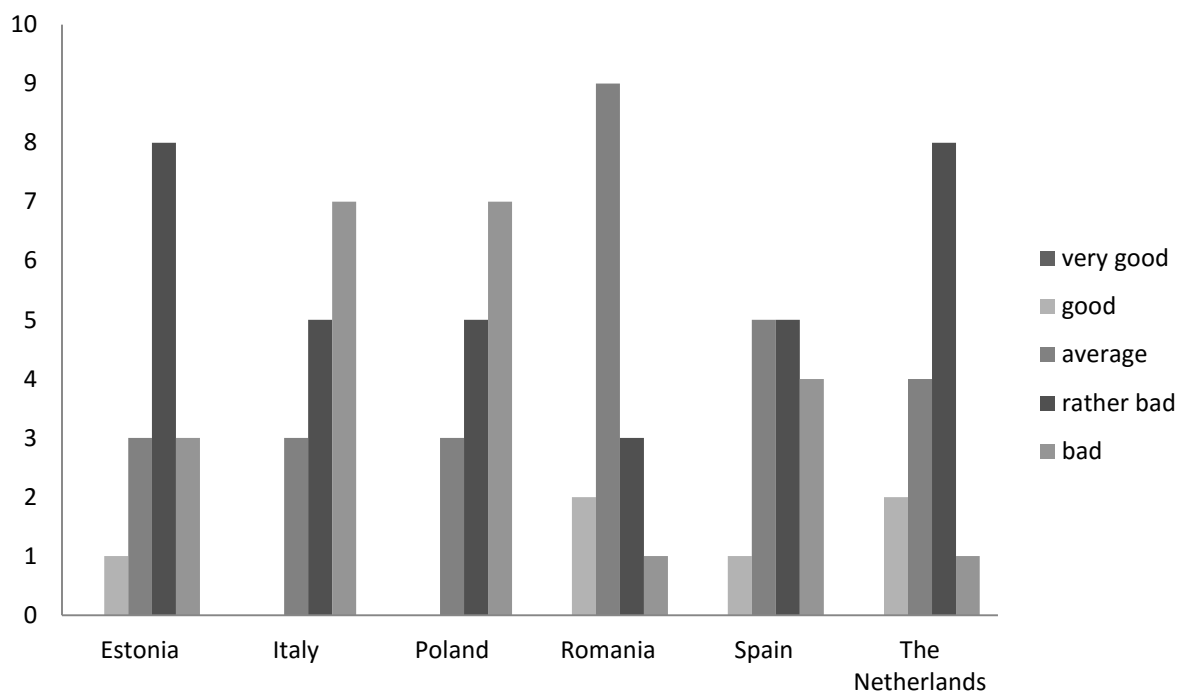
Kõige arvukam vastanute rühm (44 inimest) peab vastu tänu kingitustele, alimentidele ja muude tuludele. Selles grupis 18 inimesele oli see peamine sissetulekuallikas ja 26

neist – täiendav allikas. Teine kõige arvukam grupp vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus olid inimesed, kes teenivad elatist lepingulise tööga (37 inimest). Veidi vähem, 33 vastanutest elas heaolu hüvitisel. Selles grupis 23 inimesele oli see peamine sissetulekuallikas. Enamik vastanutest ütles, et nende praegune sissetuleku olukord on keskmine, pigem halb või halb. Tervelt 2/3 vastanutest kinnitasid oma olukorda nagu keskmine või pigem halb. (Tabel 4). Analüüsid andmeid kindlate riikide vahel, kaks vastajat Hollandis ja Rumeenias teatasid, et nende sissetuleku olukord oli hea (Graafik 1). Ainult üks vastaja Eestis ja Rumeenias märkisid seda oma vastuseks, ning üks Poolas ja Itaalias. Kõige arvukam grupp Eestis ja Hollandis kirjeldasid oma olukorda pigem halvana (8 vastajat igas riigis). Väga huvitavaks vastuse indikaatoriks ilmnis sageli Rumeenias – keskmine. Tuleb siiski märkida, et arvamused on subjektiivsed, sageli nende väärtus mõjutab keskkonda kus nad elavad ja töö omamis asjaolu (nt ebaseaduslik). Ainult koondades seda informatsiooni näitajatega, mis diagnoosib materiaalsel puudust, saab anda tegelikku vastust nende vastajate elu standardi.

Tabel 4. Vastanute sissetuleku olukorra hinnang

Sissetuleku olukord	Number	Protsent
väga hea	0	0
hea	6	6,7
keskmine	27	30
pigem halb	34	37,8
halb	23	25,6

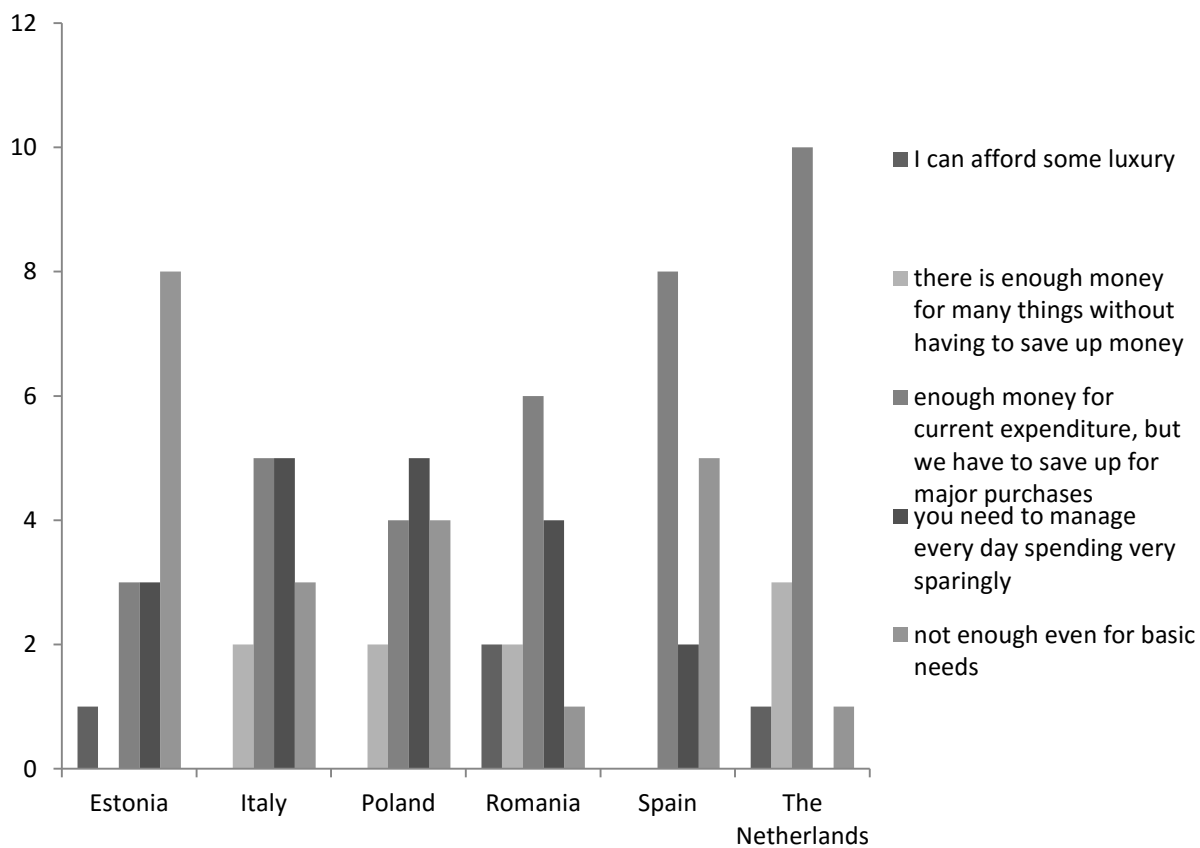
Allikas: Ise väljatöötlemine põhinedes uurimustulemustele

Graafik 1. Vastanute praeguse majandusliku olukorra hinnangu võrdlus uuringu riikides

Allikas: Ise väljatöötlemine põhinedes uurimustulemustele

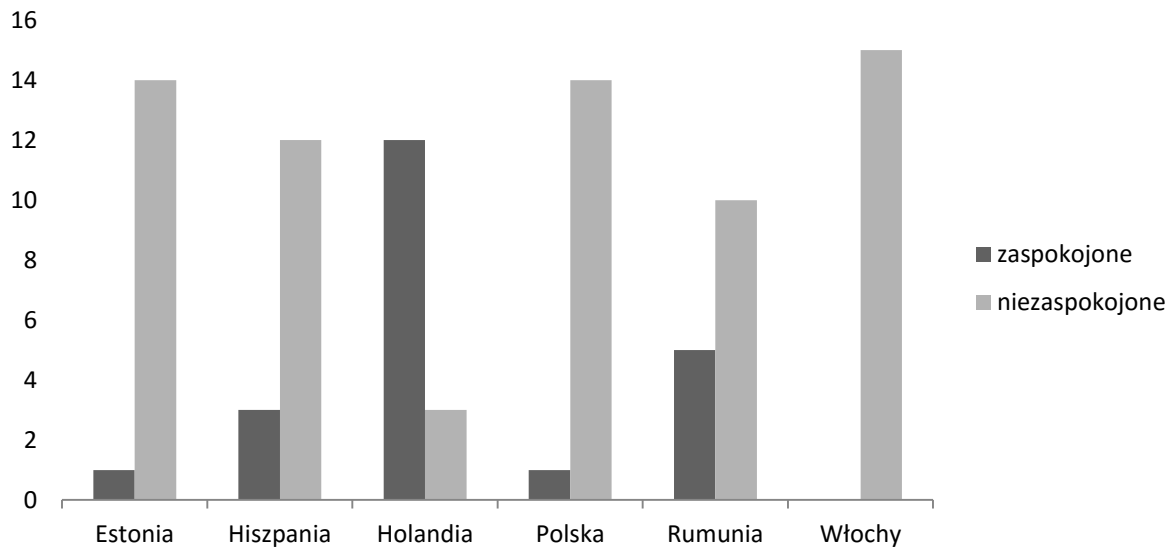
Küsimustik sisaldas küsimusi, mis on omane vastajate majanduslikku sissetuleku küsimustele, mis võimaldas paremini hinnata reaalset majapidamiste seisundit (Graafik 2).

Graafik 2. Vastanute sissetulekute omaduste võrdlus uuringu riikides

Allikas: Ise väljatöötamine põhinedes uurimustulemustele

Enamus vastanutest üle 3/4 märkis, et nende vajadused ei ole rahuldatud (Graafik 3).

Graafik 1. Vastanute vajaduste rahuldamine uuringi riikides

Allikas: Ise väljatöötlemine põhinedes uuringutulemustele

Lisateave eespool olevast tabelis annab võimalust analüüsida seitse põhi vajaduste rahuldamist. (Tabel 5).

Tabela 5. Vajaduste ebaküllaldus vastanute seas uuringu riikides/(numbrid)

vajaduste ebaküllaldused	puhkusereis	ootamatu kulutus	omada auto	eriarsti külastamine	süüa liha, linnuliha, kala	õigeaegne tasumine	ajakohane küte
Eesti	14	11	13	6	8	7	2
Hispaania	15	11	11	12	3	11	11
Holland	9	12	13	0	1	0	0
Poola	15	14	13	13	11	13	4
Rumeenia	11	12	15	6	4	4	1
Itaalia	14	15	14	14	7	11	6

Allikas: Ise väljatöötlemine põhinedes uuringutulemustele

Vastajatelt küsiti, kuidas nad käsitlevad olukorda ja kuidas nad püüdsid rahuldada oma vajadusi, enamus väitis, et nad püüdsid neid vähendada (üle 90% vastanutest). Teine oluline strateegia oli kasutada perekonna ja sõprade abi, sotsiaalsete institutsioonide

abi, mida teavitas üle 76% vastanutest. Vähem kui pooled vastanutest tunnistasid raha laenamist, et rahuldada vajadusi. Märkimis väärtus, et 90% vastanutest ei müünud asju, et katta jooksvaid vajadusi.

Vastanute toimimine ühiskonnas

Sotsiaalne tõrjutus Eesti vastajate arvates mõjutab palju inimesi. Vastajad kirjeldasid oma olukorda seoses tõrjutusega, kuigi tavaliselt ei olnud neil tunnet kogeda sellist seisundit. Analüüsi eesmärk siiski näitas, et enamikul juhtudel olid nad hüljatud inimesed, sageli ilma elamiskohata või korraliku majutuse tingimusteta.

Olen pool ukrainlane ja pool lätlane. Ma ei tunne diskrimineerimist oma igapäevases elus, sest ma tean eesti keelt väga hästi, kuid mu ema ja mina oleme kaotanud oma korteri Tallinna kesklinnas, kui ta eestlasest abikaasa suri 3 aastat tagasi ja tema kaks poega viskasid meid välja, kuigi isa ütles, et me võime jääda. Minu ema elab oma suvilas aastaringelt, oleme õnnelikud, et see talv ei olnud nii külm. [Naisterahvas, 26 aastane]

Ma tunnen diskrimineerimist, sest olen naine ja vana, Paljud tööandjad ei andnud mulle tööd selle tõttu. Isegi kui see on keelatud, ettevõtjad leiavad võimalust keeldumiseks minu vanuse pärast. Ma proovisin olla administraator väikses hotellis ja juht ütles, et seal võetakse vastu ainult noori naisi ja ma ei tunneks end mugavalt nende seas. Enamik ettevõtteid ei vastanud minu e-mailile üldse, kui ma saatsin oma CV. [Naisterahvas, 61 aastane]

Sotsiaalne tõrjutus on Hispaanias väga mitmekesine ning sellel on näiteks näha, kui palju tähendusi võib olla sellel nähtudel.

Inimesed vahivad mind tänaval, sest minu riided on vanad [...]. ma ei saa anda oma lastele era haridustasemet ja inimesed alati arvavad minust halvasti [...]. Mul ei ole head suhted minu perega, võin ainult loota oma sõpradele, ma ühinesin grupiga Facebook'i leheküljel ja nad on hämmastavad inimesed, kes on minuga samas olukorras [...]. [Naisterahvas, 41 aastane]

Kui teil ei ole raha, siis tavaliselt ei ole sõpru... Igal ühel on oma probleemid. Kõik on samas olukorras, nii et ma ei saa paluda neilt abi [...]. Ma ei ole rahul oma praeguse elu ja olukorraga minu majapidamises, sest ma ei saa anda oma tütrele kõike, mida ta vajab, nüüd suvi on tulemas ja me ei saa minna kuhugi... [Meesterahvas, 35 aastane]

Vastajad Hollandist rõhutasid, et nad püüavad elada normaalset elu ja ei ole välistatud või diskrimineerimis tunnet. Enamus nende hinnangul, vaatamata hullema materiaalsete tingimustega, on võimalik olla normaalselt. Need inimesed väljendasid valmisolekut, et otsida head ja mitte näidata, et nad tegelevad rahaliste probleemidega, sest mõnikord see toob vastase mõju.

Inimesed ei vaata mind selliste põhjuste pärast, mida ma oman ja teen. See on hea. Ja ma samuti annan oma parima selleks, et hea välja näha... [Naisterahvas, 43 aastane]

Elan isoleeritud, mingis mõttes [...]. Maksan madalat üüri ja see tähendab, et see ei ole võimalik kuhugi mujale kolida. Ma ei pääse [...]. Tõelised sõbrad elavad kaugel. Vähe, kuid head kontaktid. [Meesterahvas, 46 aastane]

Olen avatud mõtlemisega, oma ümbruses. Ja ma olen avatud kõigile oma olukorra suhtes. Minu pere on kindlasti meile tähtis. Ma usaldan neid. Ja nagu ma ütlesin, naabrid on olulised, nad aitavad mind. [Naisterahvas, 37 aastane]

Vastanute toimimine Poola ühiskonnas sõltub suuresti nende olukorrast. Enamik vastanutest olid võõrastanud tundega ja ebasoodsamas olukorras võrreldes teistega. Raskused materiaalsete vajaduste rahuldamisenes soodustas sotsiaalset isolatsiooni, eriti olukorras, kus vahetut ümbrused samuti võitlesid sama suguste probleemidega.

Ma tunnen üksikuna ja võõrandatuna. Kogu aeg istun kodus koos K-ga, kui ülejäänud lapsed käivad koolis. Mul ei ole sõpru või kolleege, ma tahaks sõpra, keelega saaksin rääkida kõigest, aga mul ei ole kedagi. Minu ainukene kontakt on naine sotsiaalhooldekande keskusest, proua S., terapeut, kellele saan oma saladusi välja lobiseda. [Naisterahvas, 35 aastane]

Kui te olete põhjas ja ma lihtsalt saan nii öelda enda kohta, on see on väga raske välja paista ilma teiste abita, ning mul ei ole seda. Minu ühiskonnas oleme kõik samal tasemel, see on normaalne, kuid väljaspool seda oleme nagu teisest maailmast [...]. Ma tunnen, et ma elan ebasoodsas keskkonnas ja ma loodan, et saan sellest välja murda, kuigi ei ole mingeid väljavaateid, kuid äkki minu lastel õnnestub. Ma soovin, et nad saaks, kuid see saab olema raske, sest kui ma ei aita neil saada korralikku haridust, siis on neil väga raskel saada paremat tulevikku. [Meesterahvas, 39 aastane]

Rumeenia vastajad rääkisid oma toimimisest ühiskonnas alates töökoha seisukohalt ja kontaktid kontoritöötajatega. See oli, sest enamik neist töötas (tavaliselt illegaalselt). Töökoht, suhted kolleegidega ja kontaktid institutsioonidega võtsid palju ruumi vastanute sotsiaalse olukorra analüüsis.

Läksin linnavalitsusse, olin järjekorras, mitmeid kutsuti ja seal ei olnud kedagi, nii et tulin laua juurde ja naine karjus minu peale, samal ajal kui keegi, kelle number kutsuti tuli ootamatult. Tundsin end halvasti. Muidu ma ei tunne seda. [Naisterahvas, 49 aastane]

Ma ei ole rahul oma eluga nagu see praegu on, ma olen C., minu majapidamine on B. näed see tähendab olla võõrandunu: sunnitud lahkuma, jätta oma juured kuhugi ja jõuda kohtadesse, millest oled unistanud. [Meesterahvas, 41 aastane]

Itaalia vastanud märkisid erinevaid diskrimineerimise elemente. Diskrimineerimist kogeti otseselt või kauguselt. Vastajad määratlesid diskrimineerimise tegureid, kuhu kuulusid: vaesus, puue, sugu, perekondlik olukord või päritoluriik. Viimasel juhul kogemused olid väga erinevad. Immigrandid tundsid diskrimineerituna, sest nad ei ole itaallased. Teiselt poolt, itaallastel oli tunne, et nad saavad vähem abi kui teiste riikide kodanikud.

Ma tunnen diskrimineerituna nagu noor üksik ema. [Naisterahvas, 32 aastane]

Riik on täis vaesete ja puuetega inimeste diskrimineerimist. Välismaa inimestel on tugi, kuid itaallastel ei ole midagi. [Meesterahvas, 61 aastane]

[Vastates küsimusele, kas ta tunneb diskrimineerituna – toim. autor] Jah, sest ma olen itaallanna. [Naisterahvas, 53 aastane]

Jah, seal on suur diskrimineerimine. Elamiskoht saab mõjutada teie võimalusi. Ei, see ei ole minu puhul. Olime diskrimineeritud, sest oleme naissoost ja Roomast. [Naisterahvas, 30 aastane]

Minu elu on kurb. Varem oli parem. Ma ei tee midagi, lihtsalt ootan [...]. Ma olen üksi ja tunnen üksindust [...]. Ma tunnen diskrimineerituna, sest ma olen itaallanna võrreldes immigrantidega, kes saavad palju abi. [Naisterahvas, 79 aastane]

Kokkuvõte

Tulu väiksem kui keskmine sissetulek konkreetses riikides loob soodsaid tingimusi vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu. Pole võimalusi teenida raha toodi välja nagu otsese tegurina, kuigi mainitud muude tegurite hulgas, mis põhjustasid vaesust. Intervjueeritavad rõhutasid, et töö kaotamine oli oluline mõju majapidamise ressurssidele ja jätkuvat riigi töötuse vähendada lootust paremale rahalisele olukorrale lähitulevikus. Vajadus jagada sissetulekust teiste majapidamiseliikmetega samuti soodustas vaesuse tekkimist – eriti siis, kui kohal olid alaealised ja inimesed ilma tuluta. Majapidamises vaid üks töötaja oli kahjulikus olukorras, isegi kui see isik töötas oma äris. Formaalne haridus madalama keskastme korreleerus tööpuudus. Vastajad ise ütlesid, et vähene kvalifikatsioon, ametliku tunnuste ja hariduse puudumine, mida võivad osutada inimese teadmisenäna oli piiravaks teguriks töö leidmisel. Puudega inimesed, nagu üks sotsiaalse vaesuse ja tõrjutuse põhjusi, vastajate küsimisel ainult mõnel juhul on mõju oma praeguse majandusliku olukorra. Võimatus toime tulla ohtlikes olukordades ja eriti ettevõtlusoskuste puudumine, oli oluline sotsiaalne tegur vaesuse põhjustamises. On tõestatud, nii intervjuudest ja küsimustikest.